

SLOTTSNYTT

Ansvarig utgivare: Ingmar Hasselgrén Mannerstierna
Redaktör: Lisa Björklund

Hedersordföranden har ordet..

En mycket viktig del av jaktslottets verksamhet är vår kvällsuthyrning. Det var i november för fyrtio år sedan som jag kom på idén att hyra ut jaktslottet kvällstid till hovrättsfruarna med fru Nina Lagergren i spetsen. De kom till oss och jag berättade om räddningen av huset; sedan följde en liten trivsamt supé. Nina Lagergren var gift med hovrättspresident Gunnar Lagergren och båda var intresserade besökare på min arbetsplats, Göteborgs historiska museum. Nina var syster till Raoul Wallenberg och hon berättade om sin brors gripande livsöde. Vid ett tillfälle fick jag hos Nina även lära känna syskonens mor fru Maj von Dardel, som så ihärdigt kämpade för sanningen om Raouls försvinnande. Det är i år hundra år sedan hans födelse och det kommer vi att uppmärksamma i vårens program.

Foto: Marie Nisser 1937-2011

Det är femtio år sedan jag fick min första museianställning av Nationalmuseum i Stockholm som konsthistorisk guide på Gripsholms

Slott. Min första museikollega där blev Marie Nisser som även hon var släkt till Raoul Wallenberg. Hela sommaren 1961 bodde vi i Gustav III:s kavaljersflygel på Gripsholm och våra måltider intog vi i det gamla slottsköket. Marie hade skrivit en avhandling

i konsthistoria om konstsamlaren Carl Gustaf Tessin men hon kom sedan att inrikta sig på industriminnesforskning och kom att bli världens första professor i detta ämne vid Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm. Marie och jag skulle den gångna sommaren fira vårt femtio års jubileum men jag fick göra det ensam då Marie tyvärr gick bort samma sommar.

Som ättling till drottning Kristinas bror, greven av Vasaborg, var Marie drottning Kristinas närmsta släkting i modern tid.

Vårens kulturaftnar 2012

MÅNDAG 30 JANUARI, KLOCKAN 18.00

Drottning Marie-Antoinette av Frankrike

Vår jaktstottsvän Gerd Riccius, författare, föredragshållare och frankofil tar oss med på en historisk resa till 1700-talets Frankrike. Gerd har fördjupat sig i den älskliga österrikiska prinsessans liv alltsedan hon vid 15 års ålder blev gift med Frankrikes tronföljare Ludvig XVI, strålade vid hovet, förtrollade Axel von Fersen och slutligen smutskastades och avrättades knappt 38 år gammal. Gerd berättar och visar bilder.

Vi serverar ett glas vin eller öl till franska ostar, kex och salami.

Avgift: 80 kronor per person.

MÅNDAG 27 FEBRUARI, KLOCKAN 18.00

Årsmöte

Efter årsmötesförhandlingarna följer ett program om Raoul Wallenberg född 1912 och förmodligen död 1947. Han är en av världens mest kända svenskar. Han utbildade sig till arkitekt och blev 1944 legationssekreterare i Budapest. På uppdrag av Sveriges och USA:s regeringar räddade han där livet på minst 10 000 judar. Troligen dog han i rysk fångenskap men sanningen om hans öde har aldrig klarlagts. Vår hedersordförand berättar tillsammans med vår ordförande om släkten Wallenberg.

Vi serverar ett glas vin eller öl till en god räksmörgås.

Avgift: 80 kronor per person.

MÅNDAG 26 MARS, KLOCKAN 18.00

Slottet Albrechtsberg i Österrike

Vår mångårige medlem Carl Otto von Lemprich är österrikisk riksfrilherre och härstammar från en släkt med rötter från 1200-talet. Han visar bilder och berättar om familjens magnifika stamslott Albrechtsberg an der grossen Krems i Niederösterreich. Carl Otto har själv fotograferat slottets enastående samlingar av möbler, prydnadsföremål, porträtt med mera. På godset finns också en slottskyrka från 1200-talet där hans förfäder är gravsatta.

Vi serverar ett glas vin eller öl till bröd, ost och korv.

Avgift: 80 kronor per person.

MÅNDAG 7 MAJ, KLOCKAN 18.00

Röhsska museet i Göteborg

Louise Brodin, som tidigare varit informationschef vid Göteborgs museer, har nyligen givit ut en bok om sin farfar museimannen Axel Nilsson. Han är mest känd för att ha byggt upp Röhsska konstsamlingsmuseet som invigdes 1916. Axel Nilsson medverkade också på ett avgörande sätt vid tillkomsten och genomförandet av Göteborgsutställningen 1923. Med utgångspunkt från sin bok som har titeln "Axel Nilsson – museiman och föregångare" visar Louise bilder och berättar om sin farfars händelserika liv, särskilt hans tid vid Röhsska museet.

Vi serverar ett glas vin eller öl till en god smörgås.

Avgift: 80 kronor per person.

ANMÄLAN:

Ring i god tid för att anmäla deltagande. Vi stänger telefonerna fredagskväll före programdagen, som alltid infaller på en måndag. **Ring till I-B Fredholm 031- 40 75 23 eller Inger Rignell 031-18 16 69.**

GLIMTAR FRÅN HÖSTENS PROGRAM

Hösten 2011 präglades av att det gått fyrtio år sedan jaktslottets räddning. Upptakten blev ett välbesökt tårtkalas söndagen den 4 september då vår fastighetsansvarige Ulf Andersson visade upp en helt nyrenoverad undervåning och en prunkande höstträdgård. Gunilla Flink stod för den andliga spisen och lät oss höra ett av hennes många radioprogram - denna gång om kavaljererna på Ekeby av Selma Lagerlöf. Som Gunilla påpekade var Selma bästa vän med Sofie Elkan, född Salomon. Hon var vår tidigare ordförande Otto Salomons farfars syster.

Höstens första kulturafton, inleddes med att Margita Björklund berättade om några av Göteborgs donatorer. Niklas Sahlgren, direktör för Svenska Ostindiska Companiet, lade grunden till Sahlgrenska sjukhuset genom en donation på 150 000 daler. Han var en sann lokalpatriot som när han blev erbjuden ett adelskap tackade nej med motiveringen *Hellre den förste i Göteborg än den siste i Riddarhuset*.

Grosshandlarna Olof Wijk, Sven Renstöm, Robert och James Dickson skänkte stora summor till sociala ändamål som bostäder, badanstalter, sjukhus och barnhem, Utan Caroline Wijks donation på 700 000 kronor hade inte konserthuset funnits. Pontus och Göthilda Fürstenberg donerade sin samling av nordisk konst till konstmuseet och C F Lindbergs donation har finansierat alla större skulpturer i staden. Bland dagens donatorer märks särskilt familjerna Olsson, Söderberg och Malmsten som via sina stiftelser understöder vetenskap och kultur.

Måndagen den 31 oktober fick vi lyssna till Brittmo Bernhardsson som talade om Evert Taubes hustru Astri Bergman Taube. Astri föddes i Stockholm 1898 som dotter till hovkonstgjutaren Per Herman Bergman och Melen Tholff. I pappans verkstad har gjutits många av Sveriges mest kända statyer och skulpturer i brons, i synnerhet Carl Milles verk som Poseidon vid Götaplatsen i Göteborg. Carl Milles blev också gudfar åt Astri Bergman. Brittmo Bernhardsson fick frågan av drottning Silvia varför ingen hade gjort någonting om Astri Taube. Brittmo tog tag i den kastade bollen och blev snart ordförande i en projektgrupp. Resultatet blev två utställningar, en på Röhsska i Göteborg och en på Waldemarsudde där en stor exposé över Astris verk genom åren visades.

Jaktslottets officiella fyrtio års jubileum firades måndagen den 28 november. Från Stadsmuseet var inbjuden museiintendent Christian Thorén som idag har ansvaret för museets stora samling av mynt och medaljer. Det är en av världens förnämsta samlingar. Tyvärr har den inte vistas för allmänheten sedan 1965 då den blev nedtagen och av säkerhetsskäl förvaras i ett hemligt bankvalv. Först när museet får medel till inköp av säkerhetsmontrar går det att återskapa den unika utställningen. Christian berättade om samlingens historia och ursprung framför allt om dess skapare kammarherren och intendenten Magnus Lagerberg. Han kom till museet 1862 och avancerade från amanuens till att bli museerna högsta chef. Han reste runt till olika hov och delades ut minnesmedaljer. I gengäva fick han mottaga idag unika medaljer till museets samling.

NYFIKEN PÅ GATUNAMN?

Hur många vet varifrån Otterhällegatan fått sitt namn?

I boken Göteborgs Gatunamn 1621-2000 står följande att läsa:

Otterhällegatan ligger inom Vallgraven på berget (Stora) Otterhällan.

Dess namn är känt sedan 1559 i växlande former, bland vilka Otrillan i till exempel Jacob Wallenbergs *Min son på galejan* är mest bekant.

Namnet innehåller otter (en västsvensk form för utter); uttrar har tydligen haft bo i berget.

Taffeln och skulpturen i salongen

I jaktsslottets salong på andra våningen tronar en gammal mahognytaffel. Den är från 1840-talet och har tillhört den kände Göteborgsarkitekten Sigfrid Ericson - Masthuggskyrkans skapare men även medarkitekt till konstmuseet på Götaplatsen. Hans andra hustru Karna Asker Ericson var medlem i jaktsslottsföreningen från dess begynnelse till sin död.

På taffeln står en vacker vit byst i gips och många undrar vem den föreställer. Det är jaktsslottets räddarinna Marie-Louise de Vylder Lehmann (1899-1986). Hon föddes i Övertorneå där hennes far hade grundat Sveriges nordligaste folkhögskola. Hon var under hela sitt liv verksam som lärare och legitimerad föreläsare. 1926 gifte hon sig i Lund med den framstående läkaren Jörgen Lehmann. Makarna fick två söner Orla och Klaes-Erik. De följde i faderns fotspår och blev bägge läkare.

UPPROP & MEDDELANDEN

- Medlemsavgiften för 2012 är 100 kronor per person
- Avgiften för kulturaftnarna har höjts till 80 kronor
- Jaktsslottets brandskydd förbättras under våren
- Pentryt på övervåningen byggs successivt om till förråd
- Champagneglas har köpts in

ST
S
S
S
P

📌 **Glöm inte** att betala årsavgiften, 100 kronor per medlem. Sätt in pengarna på bank-giro 5851-4910.

📌 **Berätta gärna** för vänner och bekanta att det går att hyra Jaktsslottet för fester och sammankomster. Ring Lisa Björklund 0708-88 22 33 för mer info om priser.

📌 **Har du tips** på program för kulturaftnarna, kontakta ordföranden 0706-47 41 34.

📌 **Lämna gärna** förslag med kort nominering till 2012 års kulturpristagare, kontakta Margita Björklund 0706-474134.

📌 **Har du bilder eller berättelser** som du vill ska vara med i Slottsnytt, ring Lisa Björklund 0708-882233.

Priset är skapat av Herman Fogelin och utdelas i maj till en person som gjort insatser för stadens kulturarv.